

A group of diverse children are climbing a rope ladder on a playground structure. The children are smiling and looking towards the camera. The background is a clear blue sky. The rope ladder is made of thick blue ropes with white plastic connectors. The children are wearing colorful clothing, including a pink shirt, a blue jacket, and a green patterned shirt. A woman in a blue hoodie is also visible, smiling and looking down at the children.

Programmatekst Longitudinale effectmonitor Jeugdzorg^{plus}

Programma Longitudinale effectmonitor Jeugdzorg^{plus}

ZonMw-programma

**Longitudinale effectmonitor
Jeugdzorg^{plus}**

Goedgekeurd door het ministerie van VWS op 26 juli 2011

Colofon

ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren. ZonMw heeft als hoofdpdrachtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Voor dit programma is de opdrachtgever het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Voor meer informatie over het programma *Longitudinale effectmonitor Jeugdzorg^{plus}* kunt u contact opnemen met het secretariaat jeugd via jeugd@zonmw.nl, tel 070-3495271.

ZonMw
Laan van Nieuw Oost Indië 334
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Tel. 070 349 5111
Fax 070 349 5358
www.zonmw.nl
www.zonmw.nl/jeugd

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Opdracht	
2 Terreinverkenning	7
2.1 De Jeugdzorg ^{plus}	
2.2 Raadpleging	8
2.3 Uitgangspunten voor de op te zetten monitor	8
2.4 Andere ZonMw-programma's	9
3 Doelstellingen en Doelgroepen	10
3.1 Doelstellingen	10
3.2 Doelgroepen	10
4 Programmastructuur	11
4.1 Fasering	11
4.2 Fase 1: Tot stand brengen van de effectmonitor Jeugdzorg ^{plus}	11
4.3 Fase 2: Doen analyseren van (aanvullende) monitorgegevens	13
5. Communicatie en Implementatie	14
6 Management en Organisatie	15
6.1 Programmacommissie	15
6.2 Beoordeling projectvoorstellen	15
6.3 Voortgangsbewaking	15
6.4 Evaluatie	15
7 Budget en Tijdpad	16
7.1 Budget	16
7.2 Begroting	16
7.3 Tijdpad	16
Bijlage 1	Brief 30 maart 2011
Bijlage 2	Goedkeuring 26 juli 2011

Samenvatting

Om de kwaliteit van de Jeugdzorg^{plus} te stimuleren is in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), directie Jeugd, het programma *Longitudinale effectmonitor Jeugdzorg^{plus}* ontwikkeld. Het programma is opgesteld met inbreng van de betrokken instellingen.

Dit programma richt zich op het opzetten en gebruiken van een longitudinale effectmonitor ten behoeve van onderzoek in de Jeugdzorg^{plus}. Op een onafhankelijke wijze zullen meetbare en vergelijkbare gegevens verzameld worden over de jeugdigen die verblijven in de Jeugdzorg^{plus} instellingen. Als eerste zullen de jongeren hiervan profiteren doordat de kwaliteit naar verwachting verbetert. Daarnaast willen het ministerie van VWS en de Jeugdzorg^{plus} instellingen weten wat de opbrengsten van de Jeugdzorg^{plus} instellingen zijn en hoe gestuurd kan worden op een zo effectief mogelijk aanbod. Voor deze kwaliteitsdoeleinden willen zij inzicht hebben in de vraag in welke mate deze jongeren profiteren van de geboden hulp en welke factoren een relatie onderhouden met de gemeten effecten van de aan hen geboden zorg. Om deze effecten te kunnen meten, zullen jongeren gedurende langere tijd gevolgd moeten worden met behulp van een effectmonitor. In de toekomst kan de monitor naar verwachting een bredere toepassing krijgen dan Jeugdzorg^{plus}. Zo kan de monitor bijvoorbeeld aansluiten bij de ontwikkeling van de trajectzorg. Hier zal rekening mee worden gehouden. Het programma sluit aan bij het programmavoorstel *Effectief werken in de jeugdsector* dat op verzoek van VWS in voorbereiding is.

Het gaat bij de monitor nadrukkelijk om het verzamelen van een minimale dataset en het gebruik van een standaard analysekader. De effectmonitor wordt zo opgezet dat deze aansluit op de door het veld van de Jeugdzorg^{plus} zelf ontwikkelde (uitgebreidere) dataset. Naar aanleiding van de halfjaarlijkse rapportage vanuit de monitor zal twee keer per jaar (kwalitatief) diepteonderzoek uitgevoerd worden.

Het programma bestaat uit twee fasen:

- Fase 1. Tot stand brengen van de effectmonitor Jeugdzorg^{plus}
- Fase 2. Doen analyseren van (aanvullende) monitorgegevens

Het programma loopt acht jaar (2011-2018) en heeft een budget van € 2.000.000,-.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De geschiedenis van de Jeugdzorg^{plus} is nog jong. In 2008 is de Wet op de Jeugdzorg gewijzigd. Kern van de wetwijziging is dat gedwongen behandeling en vrijheidsbeperkende maatregelen in de jeugdzorg mogelijk zijn geworden voor jongeren met ernstige gedrags- en opvoedingsproblematiek. De kinderrechter moet daartoe een machtiging gesloten jeugdzorg afgeven, maar deze kan in tegenstelling tot voorheen ook zonder ondertoezichtstelling worden afgegeven. Voor de wetwijziging werden jeugdigen op straf- en civielrechtelijke titel samen geplaatst in de Justitiële jeugdinrichtingen. De naam “Jeugdzorg^{plus}” bestaat ook pas sinds 2008. Het is niet alleen een nieuwe naam, maar er is ook een nieuwe benadering ontwikkeld van de gesloten jeugdzorg. Veranderingen in de maatschappij en in de zorg hebben invloed op de mogelijkheden van de jeugdzorg. Het gaat om een meer resultaatgerichte aanpak die niet alleen in het belang van de jongeren is, maar ook een antwoord is op de vraag vanuit onze maatschappij. De jeugdzorgorganisaties in het algemeen en de Jeugdzorg^{plus} - organisaties in het bijzonder zoeken sindsdien versneld en voortdurend naar verbeteringen in de kwaliteit van deze zorg.

In maart 2010 heeft de Algemene Rekenkamer aan de Tweede Kamer gerapporteerd over de (gesloten) jeugdzorg. Een deel van de kinderen met meervoudige problematiek krijgt onnodig of onnodig lang een plaats in de gesloten jeugdzorg of gaat juist te vroeg met verlof. Betrouwbare en eenduidige cijfers zijn nodig over de zorgbehoefte en routes die kinderen/jongeren afleggen gedurende meerdere jaren. Bij brief van 9 maart 2010 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen van de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin om longitudinaal effectonderzoek in de Jeugdzorg^{plus} te starten. Hierover is met ZonMw en aanbieders van gesloten jeugdzorg overleg gevoerd.

Monitoronderzoek past ook bij de aanstaande overgang naar trajectfinanciering: Jeugdzorg^{plus} wordt de eerste fase van een heel traject dat moet leiden tot een goede plaats voor de jongere in de maatschappij (leren/arbeid, wonen etc.). De vraag rijst nu of jongeren inderdaad goed terecht komen en welke factoren (zorg, cliënt en omgeving) daarmee samenhangen. Op 27 april 2011 heeft de staatssecretaris van VWS de Tweede Kamer toegezegd dat een meetsysteem eind 2011 gereed is.

1.2 Opdracht

Het ministerie van VWS, directie Jeugd, heeft op 30 maart 2011 (bijlage 1) ZonMw verzocht om een programmavoorstel te ontwikkelen. De opdracht omvat het inrichten en gebruiken van een longitudinale effectmonitor en vervolgens twee keer per jaar (kwalitatief) diepteonderzoek. Het ministerie verzoekt ZonMw zo veel mogelijk samen te werken met de instellingen voor Jeugdzorg^{plus}. Het idee is dat de monitor in de toekomst een bredere toepassing krijgt dan Jeugdzorg^{plus}. Het ministerie heeft verzocht aansluiting te zoeken bij het programmavoorstel *Effectief werken in de jeugdsector* dat ZonMw op verzoek van het ministerie in voorbereiding heeft.

Bij de uitvoering van deze opdracht spelen drie partijen een rol: ZonMw, het ministerie van VWS en de Jeugdzorg^{plus} instellingen. In deze programmatekst verhelderen wij de rollen. Voor het behalen van de programmadoelen zijn ook een aantal bilaterale afspraken tussen het ministerie van VWS en de Jeugdzorg^{plus} instellingen nodig.

Het ministerie maakt rechtstreeks afspraken met de zorgaanbieders dat de overeengekomen gegevens aangeleverd worden. Jeugdzorg^{plus} instellingen zijn derhalve zelf verantwoordelijk voor het in gereedheid hebben van de monitor op 1 januari 2012 ten behoeve van proefdraaien eerste helft 2012 en de vulling van de monitor in de jaren daarna. Vanuit dit programma worden aan de instellingen geen financiële middelen beschikbaar gesteld voor de vulling van de monitor en ICT onderhoud dat hoort bij de reguliere bedrijfsvoering van de instellingen. Het is aan de Jeugdzorg^{plus} instellingen en VWS om hier desgewenst nadere afspraken over te maken.

VWS is eigenaar van de halfjaarlijkse rapportage over de overeengekomen minimale dataset en eigenaar van de overeengekomen informatie op geaggregeerd niveau per locatie. Instellingen moeten open staan voor het aanleveren van extra informatie voor nader kwalitatief onderzoek.

Voor de volledige afronding van fase 1 is het nodig dat de definitie van een ‘zorgtraject Jeugdzorg^{plus}’ vaststaat. Als die er nog niet is, zal niet de outcome van trajecten worden gemeten maar wel van de Jeugdzorg^{plus} instellingen.

Het programmavoorstel is op 23 juni 2011 aangeboden aan het ministerie. Op 26 juli 2011 is het programma goedgekeurd (bijlage 2).

2. Terreinverkenning

2.1 De Jeugdzorg^{plus}

Het ministerie van VWS is op dit moment direct verantwoordelijk voor de Jeugdzorg^{plus}. Tot 1 januari 2011 zijn de meeste Jeugdzorg^{plus} plaatsen beschikbaar gekomen, verdeeld over 16 instellingen (zie tabel 1). Bij ongewijzigd beleid bedraagt de totale capaciteit Jeugdzorg^{plus} op 1 januari 2012 1391 plaatsen en op 1 januari 2013 1406 plaatsen. Sommige locaties richten zich op een specifieke doelgroep. Het kan hierbij gaan om uitsluitend meisjes of een bepaalde leeftijdsgroep.

Tabel 1 (situatie 1-1-2011):

Naam organisatie	Locatie(s)
Paljas Plus (BJ Brabant & Tender)	Deurne, Grave, Oosterhout, Goes
De Hoenderloo Groep	Deelen
Spirit / De Koppeling	Amsterdam
De Lindenhorst	Zeist
Almata	Den Dolder, Ossendrecht
Horizon besloten	Rotterdam, Alphen aan de Rijn
Icarus	Cadier en Keer
Avenier	Almelo, Harreveld, Wapenveld, Zutphen
Ottho Gerhard Heldringstichting	Zetten
LSG-Rentray Jeugdzorg ^{plus}	Eefde, Zutphen
St. Jeugdformaat/Jutters Combinatie	Den Haag
Transferium Jeugdzorg	Heerhugowaard
Wilster Intensieve Jeugdzorg	Groningen
Kwadrant Emaus	Ermelo
Overberg	Overberg

Het aanbod van Jeugdzorg^{plus} bestaat uit deskundige en zo veel mogelijk wetenschappelijk onderbouwde interventies op het gebied van jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg, licht verstandelijke handicap, onderwijs en arbeidstoeleiding. Centraal staan het bieden van sectoroverstijgende zorg, diagnostiek en behandeling van de jongeren; en de rol van de ouders, verzorgers en de omgeving daarbij. Dit aanbod is nog volop in ontwikkeling. Aannemelijk is dat niet de geslotenheid op zichzelf werkt, maar de combinatie van geslotenheid, behandeling en deskundigheid. Ook aansluiting op de reguliere jeugdzorg is belangrijk. Een gesloten behandeling is namelijk maar één van de fases in het zorgtraject. Andere onderdelen zijn bijvoorbeeld nazorg en – als dat mogelijk is - scholing en werktoeleiding. Zo wordt de jongeren een toekomstperspectief geboden.

Ontwikkeling trajectzorg

Instellingen en overheid geven aan dat alleen een gesloten fase als behandeling in de jeugdzorg niet volstaat. Er moet meer gekeken worden naar de sociale context van de jongeren. De overheid streeft naar het terugdringen van de gemiddelde opnametijd in de Jeugdzorg^{plus} instellingen. De overheid verwacht dat de instellingen hier naar toe zullen groeien. De instellingen menen dat er een bepaalde behandelduur nodig is voor resultaat, waarvan maar een deel gesloten. De regie voor het traject komt naar verwachting bij de instellingen te liggen, inclusief een vervolgentraject van maximaal anderhalf jaar. Hierbij past de ontwikkeling van een monitor goed; zo kan ook de evaluatie van de nazorg worden meegenomen. Dit zal gemakkelijker gaan als de jongere nog onder verantwoordelijkheid van de Jeugdzorg^{plus} instelling valt.

Onderzoeksinitiatieven bij en door Jeugdzorg^{plus}

De instellingen werken samen op verschillende terreinen. Van 2005 tot 2010 zijn vanaf de start van de Jeugdzorg^{plus} instellingen (toen nog geheten: Nieuw Zorgaanbod) twee onderzoeken gestart via het inmiddels afgeronde ZonMw-programma *Nieuw Zorgaanbod voor jongeren met ernstige*

gedragsproblemen (2005-2010). Er is een kadermethode ontwikkeld door adviesbureau Van Montfoort en er is een uitgebreide evaluatie gedaan door onderzoeksbureau Praktikon rond de eerste ruim 300 jongeren in de Jeugdzorg^{plus}.

De instellingen initiëren of nemen deel aan allerlei soorten onderzoek om de kwaliteit of de doelmatigheid van de zorg te ontwikkelen. Zo hebben meerdere instellingen een afdeling Onderzoek en Ontwikkeling en is samenwerking gezocht met de universiteiten van Nijmegen, Groningen, Leiden Utrecht en Amsterdam.

Er was een programmabureau Jeugdzorg^{plus} dat opgericht is met ondersteuning van de instellingen en van de overheid. Inmiddels zijn de taken van dit bureau ondergebracht bij Jeugdzorg Nederland. Via dit programmabureau hebben de Jeugdzorg^{plus} instellingen in 2009 zelf via bureau Van Montfoort een start gemaakt met het ontwikkelen van een monitor en daarmee het verzamelen van een beperkt aantal gegevens bij zo veel mogelijk instellingen. In 2010 heeft het merendeel van de instellingen gegevens aangeleverd over 2010 (4 kwartalen). Deze gegevens zijn verwerkt in een overzicht en er is een handleiding opgesteld.

2.2 Raadpleging

Het ministerie verzoekt ZonMw zo veel mogelijk samen te werken met de instellingen voor Jeugdzorg^{plus}. Daartoe is ZonMw in april 2011 als toehoorder aangesloten bij de rondetafel bijeenkomsten van wetenschappers en vertegenwoordigers van de instellingen. In deze bijeenkomsten wordt gesproken over de dataset, gehanteerde definities en over keuzes voor meetinstrumenten.

Instellingen verzamelen al veel, maar vaak veelal ieder voor zich. Er zijn veel nieuwe meetinstrumenten waarvan de bruikbaarheid en de kwaliteit nog niet is aangetoond. Instellingen geven aan dat het monitoren van een traject volgens een standaardmethode een nieuwe manier van denken vraagt. Tot op heden is een instelling natuurlijk vooral geïnteresseerd in wat de behandeling van die instelling doet met de jongere. Als een jongere bij aanvang van de gesloten behandeling bijvoorbeeld een slechte score heeft op een meting van gedragsproblemen, hoe goed moet de verbetering dan zijn bij einde van de gesloten fase om als behandelaars tevreden te zijn? En als de score volledig is verbeterd, wat is dan nog de mogelijke verbetering in de fase van het vervoltraject? Of is het hoog blijven van de score voldoende?

PricewaterhouseCoopers (PwC) had in opdracht van het ministerie samen met bureau Van Montfoort en betrokkenen uit het veld begin 2011 de eerste versie van een Gegevenswoordenboek gereed. Hierin worden definities gegeven van de standaard te verzamelen gegevens. Het gaat hierbij om persoonsgegevens, persoonskenmerken en de inhoud van het zorgtraject. Als dit Gegevenswoordenboek is vastgesteld (verwachting september 2011) zal het gebruikt worden om de minimale dataset op te zetten. Het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid voor wat betreft het Gegevenswoordenboek liggen na vaststelling bij het ministerie van VWS. Voor de indeling van het Gegevenswoordenboek is zo veel mogelijk aangesloten bij de indeling van het Gegevenswoordenboek beleidsinformatie Jeugdzorg.

2.3 Uitgangspunten voor de op te zetten monitor

Na overleg met de instellingen voor de Jeugdzorg^{plus} en VWS zijn de volgende uitgangspunten opgesteld waar de monitor aan moet voldoen.

Eigendom data:

- Het eigendom van de gegevens blijft bij de instellingen berusten. Hiertoe wordt een Vereniging of Stichting opgericht. Als de monitor wordt uitgebreid met andere trajectpartners wordt bekeken of en zo ja op welke wijze zij hierbij aan zouden kunnen sluiten.
- Het gebruik van gegevens voor feedback voor de behandeling of voor de instelling is de verantwoordelijkheid van iedere instelling afzonderlijk en valt buiten de gegevensmonitor. Wel kunnen de instellingen daarbij natuurlijk gebruik maken van de gegevensmonitor als benchmark voor hun eigen systeem.
- De instellingen zijn (gezamenlijk) verantwoordelijk voor de verzameling van de gegevens, bijvoorbeeld via BergOp, en rapporteren over de overeengekomen minimale dataset halfjaarlijks aan het ministerie.
- VWS is eigenaar van de halfjaarlijkse rapportage over de overeengekomen minimale dataset en eigenaar van de overeengekomen informatie op geaggregeerd niveau per locatie. Instellingen

moeten open staan voor het aanleveren van extra informatie voor nader kwalitatief onderzoek. De Jeugdzorg^{plus} instellingen dragen desgewenst zorg voor eigen analyses op basis van de geaggregeerde gegevens uit de monitor.

Privacy:

- Er wordt een privacycommissie ingesteld om te adviseren over de regels omtrent privacy, bijvoorbeeld extra versleuteling.

Inhoud:

- Er wordt slechts een beperkte met de Jeugdzorg^{plus} instellingen overeengekomen minimale dataset ten behoeve van de gegevensmonitor verzameld.
- De basis van de monitor zijn de voor VWS benodigde gegevens. Extra gegevens kunnen in de gegevensmonitor worden verzameld, als de instellingen daartoe zelf besluiten.
- De gegevens zijn veelal gegeven op instrument- of op schaalniveau, geen itemscores.
- Het in september 2011 op te leveren "Gegevenswoordenboek" vormt de basis voor de monitor.

Geautomatiseerde verwerking:

- De inrichting van de monitor dient zodanig te zijn dat andere instellingen aan kunnen sluiten.
- De instellingen kunnen in principe hun eigen ICT behouden.
- De instellingen registreren de gegevens uit de monitor via hun eigen automatisering.
- Er komt een gezamenlijke Business Intelligence tool (BI-tool). De afgesproken gegevens worden geëxporteerd naar de database van de BI-tool.
- Er komt een landelijk format voor rapportage van de gegevens aan het ministerie.

2.4 Andere ZonMw-programma's

Het programma bouwt voort op het afgeronde ZonMw-programma *Effectiviteitsonderzoek Nieuw Zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsproblemen (2005-2010)*. Het is een aanvulling op de lopende programma's *Zorg voor Jeugd* en *Systeeminterventies*. Hierbinnen vindt effectonderzoek naar interventies en kwaliteitsonderzoek naar instrumenten plaats. Binnen het programma *Systeeminterventies* is evaring met monitoring opgedaan. Een van de instellingen voor Jeugdzorg^{plus} is betrokken bij de vanuit het programma *Academische Werkplaatsen Jeugd* gefinancierde werkplaats 'Inside Out'.

Het programma wordt in eerste instantie ondergebracht bij commissieleden van de programma's *Zorg voor Jeugd* en *Systeeminterventies*. Met de start van het in ontwikkeling zijnde programma *Effectief werken in de Jeugdsector* (werktitel) wordt de commissiestructuur geactualiseerd. Gebruik van monitorgegevens krijgt in dat programma een expliciete plek. Toekomstig onderzoek naar instrumenten en interventies kan naar verwachting efficiënter door het gebruik van monitorgegevens.

Ook de ervaringen binnen andere dan de jeugdprogramma's worden meegenomen. Zoals de ervaringen met het ontwikkelen van een minimale dataset Zichtbare Zorg. Dat project was gericht op het creëren van één taal door het benoemen van een voorlopige minimale dataset (MDS) per aandoening. Elke dataset bevat de gegevens die een zorgaanbieder minimaal moet aanleveren om ketenzorg te kunnen leveren.

Een interessante optie is het samenvoegen van data uit de op te zetten monitor en grote cohortstudies. Hierbij wordt gedacht aan het TRAILS onderzoek naar de psychische, sociale en lichamelijke ontwikkeling van kindertijd tot in de volwassenheid in de algemene bevolking in Noord-Nederland, of de GENERATION R studie naar Rotterdamse kinderen die vanaf hun geboorte worden gevolgd. Ook kan bekeken worden of aansluiting mogelijk is bij de monitor die gebruikt wordt door Justitie.

3. Doelstellingen en doelgroepen

3.1 Doelstellingen

Missie

De missie van het ZonMw-programma *Longitudinale effectmonitor Jeugdzorg^{plus}* is: Het genereren van kennis over de ontwikkeling van jongeren in de Jeugdzorg^{plus} gedurende langere tijd, om daarmee (in)zicht te krijgen in de kwaliteit van (traject)zorg Jeugdzorg^{plus} en een positieve impuls voor kwaliteitsverbetering te geven.

Met het ZonMw-programma *Longitudinale Effectmonitor Jeugdzorg^{plus}* wil het ministerie van VWS dat er zo efficiënt mogelijk informatie wordt verzameld en gebruikt om de Jeugdzorg^{plus} verder te ontwikkelen.

De kwaliteit van de Jeugdzorg^{plus} wordt bepaald door de wisselwerking tussen:

- Cliëntfactoren: Door te monitoren komt meer inzicht in de ontwikkeling van een jongere gedurende langere tijd. De kans op heropnames kan bepaald worden als cliëntfactoren zichtbaar worden. De behandeling kan zo eventueel worden bijgesteld.
- Beroepsbeoefenaren: Door langdurig jongeren te volgen en in de verschillende fases van behandeling te registreren waar de behandeling uit bestaat kunnen beroepsbeoefenaren feedback krijgen. Door ook cliënttevredenheid op te nemen in de monitor kan ook de wederkerige relatie tussen beroepsbeoefenaren en cliënten meegenomen worden in de monitor.
- Instrumenten: Het instrumentarium van de beroepsbeoefenaar heeft een effect op de uitkomst van een hulpverleningstraject. Door het inrichten van een monitor kan moeilijk het effect van een specifiek behandelonderdeel worden gemeten maar wel het resultaat van het traject als geheel of onderdelen daarvan.
- Organisatieverbetering: Doordat alle instellingen hetzelfde meetinstrumentarium gebruiken kunnen instellingen onderling vergeleken worden en kunnen instellingen onderzoeken wat de oorzaken zijn van de verschillen en het beleid aanpassen aan de meest optimale situatie.

Doelstellingen van het programma:

1. Het opzetten en gebruiken van een effectmonitor in de Jeugdzorg^{plus} om zicht te krijgen op ontwikkeling van jongeren in de Jeugdzorg^{plus}
2. Het (in principe) twee maal paar jaar uitvoeren van (kwalitatief) diepteonderzoek om inzicht te krijgen in aangrijpingspunten om de kwaliteit van (traject)zorg in de Jeugdzorg^{plus} te verbeteren.

3.2 Doelgroepen

Het programma geeft VWS en de instellingen (management en professionals) Jeugdzorg^{plus} (in)zicht in de kwaliteit van zorg. Als de monitor uitgebreid wordt komen ook de trajectpartners in beeld. Door behandelaren en management van instellingen te voorzien van monitorinformatie kan de zorg aan de cliënten van de Jeugdzorg^{plus}, de uiteindelijke doelgroep, zich doorontwikkelen. Zo weinig mogelijk meten, maar dat wel herhalen, dat is het principe van een gegevensmonitor. Op die manier kan men over langere tijd meten hoe het met een jongere gaat. Voor jongeren met gedragsstoornissen is dat extra van belang, omdat hun 'hulpverleningscarrière' veel breuken laat zien.

4. Programmastructuur

4.1 Fasering

Het programma zal in 2 fases worden uitgevoerd. De eerste fase van het programma is voor het opzetten en het in productie nemen van de effectmonitor. In fase twee zal invulling worden gegeven aan het doen analyseren van (aanvullende) monitorgegevens.

4.2 Fase 1: Tot stand brengen van de effectmonitor Jeugdzorg^{plus}

ZonMw heeft met een voorbereidingsgroep vanuit Jeugdzorg^{plus} overleg gevoerd over de onderdelen van fase 1. Er zijn voor de periode tot 30 juni 2012 drie subfases benoemd:

Fase 1 A Voorbereiding: 15 juni – 15 oktober 2011

Fase 1 B Inrichting: 15 oktober – 31 december 2011 (start verzameling 1-1-2012)

Fase 1 C Proefdraaien: 1^e half jaar 2012

Fase 1A, Voorbereiding

In paragraaf 2.3. zijn de uitgangspunten beschreven voor het inrichten van de monitor. De gegevens voor de monitor komen deels uit de administratie van de instellingen en deels uit meetinstrumenten die door jongeren, ouders of hulpverleners worden ingevuld. Dat laatste betekent dat een instelling voor Jeugdzorg^{plus} een protocol nodig heeft op welke wijze, wanneer en door wie die instrumenten worden afgenomen. Steeds vaker is het mogelijk om instrumenten geautomatiseerd (via lokale werkstations of webbased) af te nemen. Maar in alle gevallen zullen er ook routines moeten ontstaan, zowel in het afnemen van instrumenten, als in het terugkoppelen van de resultaten naar de hulpverlening. Hiervoor is nodig dat het Gegevenswoordenboek gereed is in september 2011. De verwerking van de gegevens geschiedt via het bestaande automatiseringssysteem van een instelling. Landelijk zijn er vier of vijf van zulke systemen in gebruik. In beginsel is het bij alle systemen mogelijk om daaruit een 'dump' te leveren naar de gegevensmonitor Jeugdzorg^{plus}. Wel is in de meeste gevallen voor de verwerking van de gegevens een aparte verwerkingsmodule nodig. Voor zover bekend voldoet in Nederland in ieder geval BergOp aan de aan zo'n verwerkingsmodule te stellen eisen. Elke instelling moet de gelegenheid hebben om een op de eigen situatie toegesneden invoeringsplan te maken.

In die periode 15 juni 2011 – 15 oktober 2011 worden de randvoorwaarden uitgewerkt en uitvoeringsgereed gemaakt. In overleg met de Jeugdzorg^{plus}-instellingen zijn deelprojecten/taken benoemd.

	Deelprojecten en taken	Toelichting	Gereed
1	Analysekader	Onder voorzitterschap van onafhankelijk hoogleraar. In de 1 ^e Ronde tafel op 12-11-2010 heeft het analysekader op hoofdlijnen vorm gekregen.	15-10-11
2	Project organisatorische voorbereiding. Op te leveren producten:		
	A Onderzoek naar privacy eisen	Met steun van jurist	15-10-11
	B Ontwerp van een beheersorganisatie	Rol daarin voor de wetenschap	15-10-11
	C Keuze de BI-tool en van de uitvoerder van de verwerking.	Met steun van automatiseringsdeskundigen.	15-10-11
	D Quick scan ondersteuningsbehoefte instellingen	Met steun van van Montfoort en automatiseringsdeskundigen	15-10-11

	bij het meten en verwerken		
	E Communicatieplan	Gericht op draagvlak bij de betrokken stakeholders (inclusief professionals)	Juli 2011
	F Plan voor Fase 1B en 1C		15-10-11

Fase 1A deelproject 1 analysekader

Een wetenschapper wordt door ZonMw gericht uitgenodigd om het analysekader nader uit te werken en de door VWS gevraagde toets uit te voeren. Deze krijgt de opdracht om dit met input van de praktijkinstellingen (Ignace Vermaes) en de eerder betrokken hoogleraren Jan-Willem Veerman en Tom van Yperen te doen.

Fase 1A deelproject 2 organisatorische voorbereiding

Jeugdzorg^{plus} instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het in gereedheid hebben van de monitor op 1 januari 2012 ten behoeve van proefdraaien eerste helft 2012.

In overleg met de instellingen wordt voorgesteld hiervoor een projectleider aan te stellen, inclusief inschakeling van extra expertise op juridisch of ICT-gebied. In opdracht van VWS stuurt ZonMw de projectleider aan ten behoeve van het opleveren van de producten 2A t/m 2F die er op gericht zijn de minimale dataset op te leveren. ZonMw beoordeelt mede op basis van de reactie van het instellingenoverleg Jeugdzorg^{plus} of de opdracht naar behoren is vervuld.

ZonMw maakt hierbij gebruik van ervaringen uit andere ZonMw-trajecten (zie paragraaf 2.4). En zal er ook op toezien dat de beroepsbeoefenaren gehoord zijn aangaande hun verwachtingen en mogelijke problemen.

Deelprojecten die BUITEN het ZonMw-programma vallen				
	Deelprojecten en taken	Door	Toelichting	Gereed
1	Gegevenswoordenboek	PWC	Binnen opdracht VWS aan PWC Valt buiten opdracht ZonMw, moet wel afgerond zijn voor een goede uitvoering	Sept .2011
2	Afronden van Ronde tafel van instellingen en wetenschappers: keuze van te gebruiken vragenlijsten samen met wetenschap.	Ronde tafel (vz. C.Dresen) (VWS en ZonMw zijn toevoerder)	Na drie Ronde tafel bijeenkomsten zijn nog enkele vragen omtrent instrumenten opengebleven. Onder coördinatie van de Ronde tafel zullen die door middel van gerichte opdrachten uitgewerkt worden. Dit valt buiten het ZonMw programma.	Nov. 2011

Fase 1B, Inrichting

Aan het eind van deze fase moet de monitor operationeel zijn, alle instellingen en alle betrokken beroepsbeoefenaren moeten op de hoogte zijn van de start van de monitor. De precieze invulling hangt af van de resultaten van fase 1A.

Fase 1C, Proefdraaien

Aan het einde van deze fase (30 juni 2012) zullen de instellingen de eerste halfjaarrapportage aan het ministerie aanbieden. Vanuit dit ZonMw-programma worden aan de instellingen geen financiële middelen beschikbaar gesteld voor fase 1C.

4.3 Fase 2: Doen analyseren van (aanvullende) monitorgegevens

In twee rondes per jaar zal (kwalitatief) diepteonderzoek mogelijk zijn. De basis voor deze onderzoeken vormen de resultaten van de halfjaarlijkse rapportage. De basis zal zijn twee onderzoeken per jaar maar als er meer kleinere vragen zijn is dat ook mogelijk.

Allereerst wordt onderzoek uitgezet naar de inhoudelijke vraagstellingen vanuit VWS in reactie op de halfjaarlijkse rapportage.

Als het budget het toelaat komen ook andere vragen in aanmerking voor (kwalitatief) diepteonderzoek. De wetenschappelijke adviesraad van de instellingen adviseert over de onderzoeksonderwerpen. Er zullen door ZonMw randvoorwaarden worden opgesteld waarbij bijvoorbeeld wordt gedacht aan een samenwerking tussen Jeugdzorg^{plus} instellingen en wetenschappers. De betrokkenheid van Jeugdzorg^{plus} in fase 2 wordt na de start van het programma verder uitgewerkt.

De ZonMw-programmacommissie prioriteert en adviseert het bestuur van ZonMw over het al dan niet honoreren van subsidieaanvragen.

5. Communicatie en implementatie

In de tweede fase zal elk project een communicatie- en implementatieplan op projectniveau ontwikkelen.

Op projectoverstijgend niveau wordt aangesloten bij activiteiten vanuit andere jeugdprogramma's bij ZonMw. Deelname aan uitwisselingsbijeenkomsten maakt onderdeel uit van de voorwaarden verbonden aan de subsidieverlening. Hierin kan bijvoorbeeld aandacht besteed worden aan het uitwisselen van tijdbesparende initiatieven om de monitorgegevens te verzamelen en uitwisseling van ideeën over de manier waarop instellingen de gegevens uit de effectmonitor kunnen gebruiken bij de dagelijkse werkzaamheden.

Communicatie vanuit de beheersorganisatie Monitor Jeugdzorg^{plus} is een verantwoordelijkheid van de beheersorganisatie c.q. Jeugdzorg^{plus}

6. Management en organisatie

6.1 Programmacommissie

De opdrachten voor fase 1 worden door ZonMw rechtstreeks uitgezet zonder tussenkomst van een commissie, na inbreng van de Jeugdzorg^{plus} instellingen. Gedurende fase 1 voeren VWS, Jeugdzorg^{plus} en ZonMw periodiek tripartiete overleg.

Fase twee van het programma wordt in eerste instantie ondergebracht bij commissieleden die zitting hebben in huidige programma's als *Zorg voor Jeugd* en *Systeeminterventies*. Eventueel worden commissieleden toegevoegd met specifieke kennis over ROM onderzoek of andere ontbrekende kennis. Met de start van het in ontwikkeling zijnde programma *Effectief werken in de Jeugdsector* (werktitel) wordt de commissiestructuur geactualiseerd. De commissie zal vanuit het ZonMw programmakader *Zorg en Samenleving*, cluster *Jeugd*, worden ondersteund.

6.2 Beoordeling projectvoorstellen

Subsidieaanvragen zullen worden voorgelegd aan onafhankelijke referenten. Op basis van de oordelen van de referenten en het daarop geformuleerde wederhoor door de aanvragers zal de programmacommissie bepalen of voorstellen voor honorering in aanmerking komen. Alleen voorstellen die minimaal de score relevant en voldoende van kwaliteit hebben komen voor honorering in aanmerking.

6.3 Voortgangsbewaking

De gehonoreerde projecten uit fase twee leveren halverwege de looptijd van het project een voortgangsrapportage aan. Tussentijds vindt een projectleidersbijeenkomst plaats. ZonMw informeert de opdrachtgever via tussentijdse en jaarverslagen, en het jaarplan. Een waarnemer van het ministerie wordt uitgenodigd voor commissievergaderingen.

6.4 Evaluatie

Het programma wordt afgesloten met een beknopte evaluatie.

7. Budget en tijdpad

7.1 Budget

Het programma heeft een totaalbudget van € 2 miljoen. Het programma loopt van 2011 tot en met 2018. In 2019 wordt het programma afgerond met een evaluatie.

7.2 Begroting

De meerjarenbegroting is weergegeven in onderstaande tabel

Begroting	Bedrag in €
Fase 1 Tot stand brengen van de effectmonitor Jeugdzorg ^{plus}	
Fase 1 A Project Voorbereiding	€ 125.000,-
Fase 1 A Project Analysekamer	€ 25.000,-
Fase 1 B Inrichting	€ 100.000,-
Fase 1 C Proefdraaien	-
Fase 2 – Uitzetten van diepteonderzoek	€ 1.450.000,-
Communicatie en implementatie	€ 75.000,-
Eindevaluatie	€ 25.000,-
Programmakosten (commissie, vacatiegelden, vergaderkosten, algemeen, personeel ZonMw)	€ 200.000,-
Totaal	€ 2.000.000

Een gedetailleerde begroting met verplichtingen, liquiditeiten en bevoorschotting is beschikbaar voor de opdrachtgever. De personele inzet van het ZonMw-bureau is beperkt begroot. Vanaf 2013 gaat ZonMw uit van synergie met het nieuwe programma *Effectief werken in de jeugdsector* dat ZonMw in voorbereiding heeft.

7.3 Tijdpad

Fase 1 15 juni 2011- 30 juni 2012
Fase 1 A Voorbereiding: 15 juni – 15 oktober 2011
Fase 1 B Inrichting: 15 oktober – 31 december 2011 (start verzameling 1-1-2012)
Fase 1 C Proefdraaien: 1^e half jaar 2012

Fase 2 juni 2012 - 2018

Fase 2 start in juni 2012. In twee rondes per jaar zal (kwalitatief) diepteonderzoek mogelijk zijn. De basis voor deze onderzoeken vormen de resultaten van de halfjaarlijkse rapportage van de instellingen aan VWS. Aan het eind van de looptijd zal een evaluatie van het programma plaatsvinden.

Bijlagen

Bijlage 1 Brief 31 maart
Bijlage 2 Goedkeuring 26 juli 2011

Bijlage 1 Brief 30 maart 2011

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

ZonMw
t.a.v. het bestuur
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

INGEKOMEN
31 MAART 2011
Behandelaar Team 4
Fotokopie bestuur/MAIO/FAO

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Karin Zandvliet
k.zandvliet@minvws.nl
T 070 340 7435

Datum 30 MRT 2011
Betreft Longitudinaal effectonderzoek Jeugdzorg^{plus}

Ons kenmerk
JZ/GJ-3055536

Bijlagen
1

Uw brief

Geacht bestuur,

Bij brief van 9 maart 2010 (31839, nr.47) is de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen van de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin om longitudinaal effectonderzoek in de Jeugdzorg^{plus} te starten. Het is van belang om meetbare en vergelijkbare gegevens te verkrijgen over de instellingen Jeugdzorg^{plus} en de jeugdigen die er verblijven. VWS wil weten wat de opbrengsten van de instellingen Jeugdzorg^{plus} zijn en hoe gestuurd kan worden op een zo effectief mogelijk aanbod. Voor deze sturings- en verantwoordingsdoeleinden wil VWS inzicht hebben in de vraag in welke mate deze jongeren profiteren van de geboden hulp en welke (behandel-)factoren verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de gemeten effecten van de aan hen geboden zorg. Om deze effecten te kunnen meten zullen jongeren gedurende langere tijd gevolgd moeten worden middels een effectmonitor.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Over de opzet van een longitudinale effectmeting in de Jeugdzorg^{plus} heeft de Directie Jeugdzorg in de afgelopen periode een aantal malen met ZonMw gesproken. De Directie Jeugdzorg heeft uitgangspunten opgesteld voor een dergelijk effectonderzoek, waaronder het gebruik van een minimale dataset met een standaard analysekader (zie bijgaande Startnotitie van 2 december 2010). Tegelijkertijd is het veld van de Jeugdzorg^{plus} zelf bezig met het ontwikkelen van een uitgebreidere dataset, die naast de variabelen die VWS nodig heeft, ook extra variabelen omvat voor eigen (wetenschappelijk) onderzoek. Vertegenwoordigers van instellingen en wetenschappers voeren in rondetafelbijeenkomsten overleg over de dataset en over daarin gehanteerde definities. Het is mijn doel om uiterlijk medio 2011 afspraken met het veld te kunnen maken over de inhoud en vorm van de te leveren effectinformatie. Tevens is het mijn doel om per 1 januari 2012 te starten met de eerste uitvraag van effectinformatie. Daarnaast is het de bedoeling dat er periodiek, minimaal twee keer per jaar, (kwalitatieve) diepteonderzoeken worden uitgevoerd. Het eerste diepteonderzoek kan medio 2012 worden geïnitieerd.

Parallel aan de discussie met het veld over het effectonderzoek wil ik uw organisatie vragen om de opzet en uitvoering van de effectmonitor en analyse van gegevens uit de monitor voor te bereiden. Op 16 februari jl. is hierover met mevrouw Van Gorp en mevrouw Scholten van uw organisatie gesproken.

Hierbij verzoek ik u om op basis van bijgevoegde Startnotitie een programmavoorstel voor het genoemde effectonderzoek op te stellen, waarin u in elk geval aandacht besteedt aan de volgende aspecten:

Ons kenmerk
JZ/GJ-3055536

1. De eisen waaraan de voorgestelde effectmonitor dient te voldoen.
2. De mate waarin de voorgestelde minimale dataset en het analysekader bruikbaar zijn voor het hierboven geformuleerde beleidsdoel van VWS.
3. De wijze waarop infrastructuur en gegevensverzameling tot stand kunnen worden gebracht.
4. De wijze waarop zaken als privacy en verantwoordelijkheden kunnen worden geregeld.
5. De inrichting van het periodiek (kwantitatieve) diepteonderzoek.

Graag ontvang ik uiterlijk 27 april 2011 uw uitgewerkte programmavoorstel voorzien van een fasering en een eerste reactie op de hiervoor genoemde vragen. In de eerste fase tot 1 juli 2011 kan het definitieve advies in samenspraak met betrokkenen en deskundigen vorm krijgen. Ik verzoek u bij uw activiteiten zoveel mogelijk samen te werken met de instellingen Jeugdzorg^{plus}.

Voor de uitvoering van het onderzoek is een budget beschikbaar van in totaal € 2 miljoen, uitgaande van een looptijd van 8 jaar. Dit betekent dat jaarlijks € 250.000 beschikbaar is. Dit budget is bedoeld voor de activiteiten van ZonMw gericht op de (voorbereiding van de) opzet van de effectmonitor, de ontwikkeling van de databank, de diepteonderzoeken en overheadkosten van ZonMw.

Deze opdracht kan niet de formatie 2011 en de daaropvolgende jaren verhogen. De maximale formatie met inbegrip van de zogenoemde taakstelling 2007 t/m 2011 is vastgelegd in de brief aan u d.d. 16 juli 2008 met kenmerk FEZ-U-2863989. Het bovenstaande programma moet binnen de bestaande formatie worden uitgevoerd.

Het idee is dat de monitor in de toekomst een bredere toepassing krijgt dan Jeugdzorg^{plus}. Ik verzoek u hiermee rekening te houden. Tenslotte vraag ik u in uw voorstel ook aansluiting te zoeken bij het programmavoorstel 'Effectief werken in de jeugdsector' dat u op mijn verzoek in voorbereiding heeft.

Ik zie uw voorstel met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

de Directeur-Generaal Volksgezondheid,

Mrs. P.H.A.M. Huijts

Aan Werkgroep Onderzoek en Informatisering

Inlichtingen bij
R. van Herk

T 070-340-5931
kamer 0615

Datum
2 december 2010

Kenmerk

notitie

Startnotitie uitgangspunten aanpak opzet effectonderzoek
Jeugdzorg^{plus}

C.c.

Van
R. van Herk, K. Zandvliet en E. van den Heuvel

Doel van deze notitie

Het rijk is door de instellingen Jeugdzorg^{plus} gevraagd duidelijkheid te verschaffen over de gegevensverzameling voor de effectmonitor Jeugdzorg^{plus}. De Tweede Kamer is reeds op 9 maart 2010 geïnformeerd over het voornemen van een longitudinaal effectonderzoek en zal geïnformeerd willen worden over de voortgang. In deze notitie wordt specifiek ingegaan op de uitgangspunten van de aanpak en opzet van een effectonderzoek in de Jeugdzorg^{plus}, waarbij de relatie met het onderzoek van Van Montfoort in ogenschouw wordt genomen. Voorgesteld wordt om voor de effectmonitor een minimale dataset met een standaard analysekader te gebruiken. De werkgroep wordt gevraagd in te stemmen met de selectie van variabelen. Het is dan aan (andere) financiers en instellingen zelf om voor eigen onderzoek extra variabelen te laten monitoren. De bedoeling is dat als deze dataset is ingeburgerd bij Jeugdzorg^{plus} dat dit ook de leidraad wordt voor het zo slim en weinig mogelijk verzamelen van informatie ten behoeve van proces, effect of beleidsmonitors van in ieder geval het rijk en zo mogelijk van jeugdzorgaanbieders zelf.

Daarnaast dient de toegang tot en eigendom van de gegevens te worden geregeld. Daarom wordt voorgesteld een webbased databank op te richten. Aan de werkgroep wordt gevraagd ook hier mee in te stemmen.

Tenslotte wordt een voorstel gedaan om een concrete start te maken met de effectmonitor.

Het effectonderzoek Van Montfoort

Door het veld is een effectonderzoek geïnitieerd (Van Montfoort). Mede in reactie hierop heeft DJZ op 12 november 2010 een visie gepresenteerd op de eerste rondetafelconferentie. Deze visie gaat uit van een ander soort effectonderzoek dan dat van Van Montfoort. Van Montfoort verzamelt aantallen per trajectonderdeel, terwijl het rijk unieke cliënten in hun traject wil kunnen volgen. Andere verschillen liggen besloten in de gekozen variabelen, waarbij van Montfoort niet aansluit bij de definities van de Justitie Monitor, zodat vergelijking met de data van justitiële jeugdinrichtingen niet goed mogelijk is. Van Montfoort meet overwegend meer dan het rijk zou willen weten, maar soms ontbreken een aantal variabelen, zoals

de postcode van de cliënt. Tenslotte dient de minimale dataset later een bredere toepassing krijgen dan de Jeugdzorg^{plus}, zodat de gegevensverzameling in een database onafhankelijk geborgd moet worden. Dit maakt dat de monitor Van Montfoort een prima aanvulling kan zijn op de rijksmonitor. Het is ook logisch dat de instellingen meer willen weten over hun functioneren dan het rijk.

Effectiviteit in Jeugdzorg^{plus}

Bij de totstandkoming van de dataset is allereerst gekeken naar de stand van de wetenschap als het gaat om effectiviteit in de jeugdzorg. Over de mate waarin de toegepaste methoden in de brede jeugdzorg werken is weinig bekend: veel wordt vermoed, weinig is zeker. Schattingen over instrumenten in de brede jeugdzorg lopen uiteen van geen enkel bewezen effect door Weisz¹ tot kleine of matige bewezen effecten volgens Van Yperen². Veerman en Van Yperen schatten dat hooguit 10% van de in de jeugdzorgpraktijk uitgevoerde interventies het predicaat *evidence based* kunnen verwerven³. Drost stelde in zijn proefschrift over de werkzaamheid van methoden in justitiële jeugdinrichtingen dat verschillen in uitkomsten vooral worden bepaald door de kwaliteit van de hulpverlener.⁴ Voor de Jeugdzorg^{plus} zijn nog geen *evidence based* methoden voor handen. Het verdient hierom aanbeveling om voor een beperkt aantal variabelen zo veel mogelijk data te verzamelen. Wanneer instellingen of zorgvormen een verschillend effect bij jeugdigen sorteren, kan gericht nader worden onderzocht waar die verschillen in effecten door kunnen worden verklaard.

De minimale dataset en het analysekader

Hoe nu te komen tot een minimale dataset voor de effectmonitor. Hiervoor dient rekening te worden gehouden met de registreerbaarheid van de data, de beschikbaarheid van de data, de relevantie ervan, bestaande monitors (bv de justitiemonitor om vergelijking met JJI's mogelijk te maken), alsmede gegevens die door BAM, de uitvoeringseenheid en in de trajectmonitor worden uitgevraagd. Niet in de laatste plaats moeten de instellingen en beroepsbeoefenaren er zelf een groot belang bij hebben deze data te verzamelen.

Een dergelijke dataset zou uit drie categorieën moeten bestaan:

1. Persoonsgegevens. Er zullen unieke personen moeten worden gevolgd om iets te kunnen zeggen over de effecten van trajecten. Van de instellingen mag redelijkerwijs worden verwacht dat men over deze persoonsgegevens beschikt.
2. Instellingsgegevens. Deze beperken zich tot de naam van de instelling en gehanteerde primaire en secundaire behandelmethodes.
3. Effectgegevens. Dit betreft nieuwe data, maar iedere instelling en beroepsbeoefenaar zal dit willen weten. Deze data zullen een half jaar na het afsluiten van de behandeling door de instelling bij de cliënt moeten worden nagetrokken.

¹ Weisz, J.R., Donenberg, G.R., Han, S.S. & Kaunuckis, D. (1995). Child and adolescent psychotherapy outcomes in experiments versus clinics: why the disparity? *Journal of Abnormal Child Psychology*, 23, 1995.

² Yperen, T.A. van (2005). Hoe effectief is de jeugdzorgpraktijk? *Kind en Adolescent*, 26, p. 255-257.

³ Veerman, J.W. & Yperen, T.A. van (2007). Degrees of freedom and degrees of certainty. A developmental model for the establishment of evidence-based youth care. *Evaluation and Program Planning*, 30 (2), 212-221.

⁴ Drost, J. (2008), *Residentiele justitiële opvoeding en houding van jongens ten opzichte van sociale grenzen*, Groningen.

Meer precies leidt dit tot de volgende dataset:

DE MINIMALE DATASET

- BSN/naam/uniiek nummer
- leeftijd
- geslacht
- postcode
- herkomst
- IQ

- zorginstelling
- primaire behandelmethode
- secundaire behandelmethode

- 0.5 jaar na einde traject verblijfplaats
- 0.5 jaar na einde traject op school
- 0.5 jaar na einde traject werk
- 0.5 jaar na einde traject in strafrechtelijk kader
- 0.5 jaar na einde traject: is er nog sprake van verslavingsproblematiek

De data worden twee keer per jaar uitgevraagd. De definities moeten nader worden uitgewerkt, in bv standaard categorieën voor 'verblijfplaats'. Hierbij kan worden gedacht aan: weer terug in gesloten jeugdzorg, verblijfplaats in buitenland, verblijfplaats onbekend, weer bij ouders, traject begeleid wonen, woont zelfstandig, etc. Middels een opdracht aan ZonMw kunnen de definities nader worden uitgewerkt. ZonMw lijkt een geschikte kandidaat omdat zij eerder in andere sectoren soortgelijk onderzoek hebben uitgezet. Per 1 juli 2011 kan de eerste datumverzameling plaatsvinden, waarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen instellingen die wel/niet trajecten aanbieden. Zo noodzakelijk via een steekproef in een pilot, om de dataset te testen. Uiteindelijk dienen de instellingen vanaf 1 januari 2012 voor al hun cliënten de data op te geven.

NADER DIEPTEONDERZOEK

Op basis van waargenomen verschillen tussen zorginstellingen, tussen zorgvormen of verschillen in de tijd, kan een nader kwalitatief onderzoek worden geïnitieerd, bijvoorbeeld halfjaarlijks. Op die manier kan gericht informatie boven tafel komen over de kwaliteit van (jeugd)zorg, waarover regelmatig kamervragen worden gesteld. Nog belangrijker is dat de Jeugdzorg^{plus} instellingen inzicht verwerven op de door henzelf geleverde kwaliteit van jeugdzorg. Opdrachten hiertoe kunnen via ZonMw in de markt worden gezet. Het kwalitatieve diepteonderzoek dat zich beperkt tot ongeveer drie instellingen, maakt dat de verschillende vormen van registreren van cliënten en methoden op instellingsniveau, niet het probleem voor zinvolle uitspraken hoeft te zijn. De vergelijkbaarheid van uitspraken over effecten van de Jeugdzorg^{plus} kan worden gestimuleerd door gebruik te maken van een standaard analysekader.

HET ANALYSEKADER

Als de gegevens zijn verzameld en er blijken verschillen in de uitkomsten te bestaan tussen instellingen of zorgvormen is het interessant te weten waaruit deze verschillen kunnen worden verklaard. Hiervoor kan een standaard

analysekader worden gebruikt, waarbij wordt afgevinkt in welke mate verschillen in effecten toe te schrijven zijn aan verschillen in:

- het registreren van data;
- cliënten(populaties)/ziektebeelden;
- de kwaliteit van beroepsbeoefenaren;
- de gehanteerde (behandel)methoden;
- instrumenten voor organisatieverbetering;
- financiering;
- andere oorzaken.

WEBBASED DATABANK

De informatie wordt in een webbased databank opgeslagen met een geregistreerde toegang. Deze database kan bijvoorbeeld bij het Nji worden ondergebracht. Informatie op instellingsniveau is louter voor de instellingen zelf interessant, hiertoe krijgen het rijk en de financier geen toegang. Deze partijen krijgen alleen toegang tot de op instellingsniveau geaggregeerde data, die het mogelijk maakt uitkomsten tussen instellingen en zorgvormen te vergelijken en later ook vergelijking in de tijd mogelijk maakt als meerdere halfjaarlijkse metingen binnen zijn. Cliëntgebonden gegevens dienen geanonimiseerd te worden opgeslagen zodat ze ook gebruikt kunnen worden door onderzoekers.

Voor zover privacywetgeving dit mogelijk maakt kunnen onderzoekers in opdracht van instellingen of particulieren gebruik maken van de database, op voorwaarde dat zij ook de vragen van het analysekader meenemen.

Het opzetten van de webbased databank kan via ZonMw in de markt worden gezet.

Beslispunten

De werkgroep wordt gevraagd in de vergadering op 14 december 2010 in te stemmen met:

1. de selectie van variabelen voor de minimale dataset en met het analysekader voor de effectmonitor;
2. het onafhankelijk via ZonMw uitbesteden van deze monitor, waaronder het nader definiëren van de variabelen;
3. het starten van de effectmonitor (eerste uitvraag, zo mogelijk met een steekproef) per 1 juli 2011; en
4. het bijvoorbeeld bij het Nji plaatsen van de webbased database waar de data worden verzameld. Het rijk en financiers krijgen alleen toegang tot de totale scores per instelling.
5. een actieve rol van de werkgroep voor afstemming, draagvlak en kwaliteit van de monitor.

Besluitvorming in bestuurlijk overleg

Het advies van de werkgroep wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg Jeugdzorg^{plus}.

Bijlage 2 Goedkeuring 26 juli 2011

(Opgenomen in opdrachtbrief 2012)

Longitudinale effectmonitor Jeugdzorgplus

Beleidscontext: ZonMw heeft op mijn verzoek een programmavoorstel gedaan voor de Longitudinale effectmonitor Jeugdzorgplus. Ik dank ZonMw voor dit programmavoorstel (d.d. 23 juni 2011). Graag stem ik in met het voorstel voor de longitudinale effectmonitor, mits in de definitieve tekst op pagina acht wordt gewijzigd in die zin dat 8 instellingen een afdeling O&I hebben en in de wetenschap dat JZ NL nog met een voorstel komt over het eigenaarschap van de data. Hierover moet het departement nog met JZ NL tot overeenstemming komen, waarna dit een gegeven is voor de longitudinale effectmonitor. Met inbegrip van deze wijzigingen wordt de opdracht voor de longitudinale effectmonitor Jeugdzorgplus verleend.

Beoogde resultaten: n.v.t.

Planning en financieel: De looptijd van het programma is van 2011 t/m 2018. Het budget bedraagt € 2 miljoen (€ 250.000 per jaar).

**Directie Publieke
Gezondheid**

Ons kenmerk
PG/JFB 3.072.023